

KİŞİYE TAHSİSLİ KENT BAHÇELERİNDE BİYOÇEŞİTLİLİK NASIL ARTIRILIR?

Hedef

Kent bahçeleri insanların doğa ile buluşması ve kentlerdeki biyoçeşitliliğin artması için mükemmel fırsatlar sağlar çünkü biyoçeşitlilik -bölgedeki hayvan, bitki türü; habitat ve genetik kaynak çeşitliliği- kent bahçelerinde zengindir. Biyoçeşitlilik bir bölgenin insanlar, hayvanlar ve bitkiler tarafından yaşanılabilirliğini artırır ve bunun sürdürülebilirliği bölgedeki tüm aktör grupların olumlu katkılarıyla gerçekleşebilir.

Birçok ekosistem hizmeti biyoçeşitliliğe bağlıdır. Yeşil ağın bir parçası olan kent bahçeleri, kent biyoçeşitliliğe destek için büyük bir potansiyel barındırdığından; bahçeyle uğraşanlar ve karar mercileri bunun nasıl kullanılacağını iyi bilmeli. Bu durumun ana sorunları:

- Bahçe sahipleri, hobi bahçelerinde yabancı hayatı ve biyoçeşitliliği nasıl koruma altına alabilirler?
- Bir bahçe yetiştirirken biyoçeşitliliği artırmak için izlenebilecek en iyi yollar nelerdir?
- Karar mercileri biyoçeşitliliği koruyan kent bahçelerini nasıl desteklemeli?

Bu sorunlar gösteriyor ki kent bahçeleriyle uğraşanlar kent doğasının en iyi yardımcılarıdır ve kent biyoçeşitliliğinin korunması ve geliştirilmesi adına kent hobi bahçeleri çok önemli ve özgün bir rol oynamaktadır.

Resim 1 (yukarıda) - Kentlerde kır çiçeklerinin şeritli yapısı polen taşıyıcılara barınak oluyor. Fotoğraf: Stefano Benvenuti

Resim 2 - Gübreleme toprak kalitesini ve biyoçeşitliliği artmasına yardımcı olur.
Fotoğraf: Francesca Bretzel

Resim 3 - Salatalara renk ve lezzet katmak için çiçekler kullanılabilir. Fotoğraf: Francesca Bretzel

Bahçe Kullanıcılarına Mesaj

- Yüksek biyoçeşitlilik, kent bahçelerinin çevresel değişikliklere direncini ve adaptasyonunu artırır.
- Biyoçeşitlilik organik üretim yapılmasını sağlar.
- Arılar ve yabani polen taşıyıcılar; besin zincirinin korunması, diğer türlerin çekilmesi ve tarımsal üretimin artması için korunmaya değer öğelerdir.
- Yerel bitki çeşitleri genetik çeşitliliğin oluşumu ve korunmasına yardımcı olur. Bu bitki türleri, daha güçlü, daha lezzetli olurken; farklı çeşitbesin üretimini ve toprakta yerel özelliklerin korunumunu sağlar.
- Yerel yabani bitki çeşitlerinin varlığı toprak kalitesini yapı ve verim açısından artırır.
- En yaygın yabani otlar bahçe sahipleri tarafından kontrol edilmeli ve organik metotlarla iyileştirilmeli.
- Bir gölet, akarsu, ağaç dalları veya ölü bir odun kuşların ve diğer yabani hayvanların ilgisini çekebilir.
- Geri dönüşüm ve doğal malzemelerin yeniden kullanımı (su, toprak, gübre, odun) tercih edilmelidir.

Tavsiyeler

- Yabani bitki ve hayvanlara mikro-habitat yaratılmalı.
- Kuş, yaras, arı ve diğer hayvanlara barınak yapılmalı.
- Yenebilir ve süsleyici bitki çeşitleri ile çeşitlilik artırılmalı.
- Kolay ve çabuk üretim için yerel bitki çeşitleri seçilmeli.
- Bahçeyle uğraşanlar kendi organik tohumlarını üretmeli ve diğer bahçe sahipleri ile değiş tokuş yapılmalı.
- Tavsiyeler alınmalı ve organik bahçelendirme adına yardım istenebilecek organizasyonlara katılmalı.
- Biyodinamik, organik ve kalıcı teknikler kullanılmalı ve toprağa yalnız organik madde eklenmeli.
- Bölgedeki hayvan ve bitki çeşitleri öğrenilip diğer insanlarla onlar hakkında konuşulmalı.
- Yerli ve yabancı türler bahçede ortaya çıkabilir, bunları bazıları yenebilir veya en azından biyoçeşitlilik sağlar.
- Doğal ilaçlar kullanılarak yabani otların biyolojik denetimi sağlanabilir; haşarat ilacı kullanılmamalı.
- Yağmur suyu depolanarak yapay bir göl yapılabilir.

Fazlasını Öğrenin

Faydalı Linkler

- <http://www.rooftopvegplot.com/>
- <https://www.incredible-edible-todmorden.co.uk/>
- <http://www.nsalg.org.uk/>
- <http://www.ruleworks.co.uk/veg-edible/index.htm>
- http://www.wildoxfordshire.org.uk/wp-content/uploads/2014/11/Wildlife_on_allotments.pdf

Kaynaklar

- Thompson, K.** 2007 Compost the natural way to make food for your garden. New York: Dorling Kindersley

Resim 4 - Bahçelendirme doğrudan biyoçeşitliliği tecrübe etme fırsatı verir. Scuola Primaria Natali, Livorno, İtalya. Photo: Francesca Bretzel

Resim 5 - Çiçek Sinekleri¹. Fotoğraf: Francesca Bretzel

Karar Mercilerine Mesaj

- Kent Hobi Bahçeleri planlama ve arazi kullanımı konularında desteklenmelidir çünkü bu alanlar kent ekolojik ağının en önemli parçalarından birini oluştururken şehirdeki parçalanmış habitatların birleşmesi ve fauna/flora varlığının artmasına yardımcı oluyor.
- Biyoçeşitlilik algısı doğa ve insan sağlığı açısından iyileştirici etkiler yaratmaktadır.
- Şehir merkezlerinde bulunan kent bahçeleri biyoçeşitlilik konusunda farklı yaklaşımlara sahip olunmasını sağlamaktadır.
- Bazı belirli yabancı bitki ve hayvan türlerinin doğal ortamları dışında koruması; kent tarihi ve toplumlar için değerli yerel türlere gen bankası olması kent bahçelerinin diğer faydalarıdır.
- İnsan çeşitliliği ve sosyal etkileşimler genellikle bahçelendirme faaliyetlerinin biyoçeşitliliğinin üretici yolları ile ilişkilendirilir; böylelikle bahçelendirme faaliyetleri şehirlerdeki biyoçeşitlilik konusu çerçevesinde toplumsal değerler oluşmasını sağlamaktadır.

Tavsiye Notu

- Bahçeye uğraşanları ve onların kurumlarını çevreye dost ve yaratıcı yollarla biyoçeşitliliği artırmaya teşvik edin.
- Ek kimyasal kullanılmaması ve organik bahçe gibi konularda bahçeye uğraşanların eğitilmesini ve bilgi sahibi olmasını sağlayın.
- Bahçeye uğraşanlara bitki ve hayvan çeşitleri hakkında bilgi verebilecek sosyal medya ağlarını bulun ve bahçelerindeki biyoçeşitliliği gösterin. Bu onları, kuruluşlarını, teşvikçileri ve Bilgi ve İletişim Teknolojicileri kent yönetiminde bir araya getirir.
- Biyoçeşitlilik konusunda bahçeye uğraşanlar ile umumi park yetkilileri ve diğer sektörler arasında bağlantılar kurun. Bahçeye uğraşanlarbu konuda diğerlerine yardımcı olup onları bilgilendirebilir.
- Çevredekilerle yapılan etkinliklerde, okullarda veya meslektaş buluşmalarında bahçelendirme ve biyoçeşitlilik hakkında konuşmalar yapın.
- Yeni bahçelerde biyoçeşitliliği artıracak kurullar uygulayın.

Fazlasını Öğrenin

Faydalı Linkler

<http://www.ruaf.org/>

<http://www.gardenorganic.org.uk/>

<http://www.hullhistorycentre.org.uk/discover/hbp/actionplan/habitatactionplans/gardens.aspx>

Kaynakça

Altieri M.A., Merrick L. (1987). In situ conservation of crop genetic resources through maintenance of traditional farming systems. *Economic Botany*, 41, 86-96.

Blaauw B.R., Isaacs R. (2014) Flower plantings increase wild bee abundance and the pollination services provided to a pollination-dependent crop. *J ApplEcol* 51:890-98

Goddard M.A., Dougill A.J.H., Benton T.G. (2010) Scaling up from gardens: biodiversity conservation in urban environments. *Trends EcolEvol*25:90-98

¹**Çiçek sinekleri** bahçelerdeki tozlaşma ve biyolojik kontrol konusunu da kapsar.

YAZARLAR

Ari Jokinen, Tampere Üniversitesi,
Finlandiya

Francesca Bretzel, CNR Institute for Ecosystem Study - Pisa,
İtalya

Ligita Baležentienė, Aleksandras Stulginskis Üniversitesi,
Litvanya

İngilizce'den çeviren: Neslihan Demircan, (Atatürk Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım
Fakültesi, Türkiye) Email:demircan@atauni.edu.tr

Bilgi Serileri| Sayı 1 V. Türkçe | Çevrimiçi yayın tarihi: 1 Aralık 2016

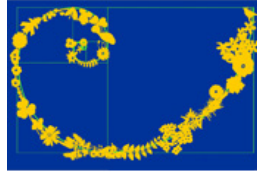

COST (Bilim ve Teknolojide Avrupa İşbirliği), hükümetler arası bir Pan-Avrupa çerçevedir. Görevi, yeni konsept ve ürünleri ortaya çıkaracak bilimsel ve teknolojik gelişmelerin önünü açmak ve Avrupa'nın araştırma ve yenilik kapasitesinin artmasında destekte bulunmaktır.

www.cost.eu

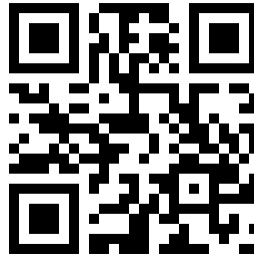

COST, AB Araştırma ve Teknolojik Geliştirme Çerçeve Programı
2020 tarafından desteklenmektedir.

Bu bilgilendirme formu COST tarafından desteklenen COST Action TU1201 Avrupa Şehirlerinde Kişiyeye Tahsisli Kent Bahçeleri çalışmasında elde edilen bilgiler ile oluşturulmuştur.

www.urbanallotments.eu

Avrupa'daki Kent Bahçelerine Katılın!

<https://www.facebook.com/groups/825421310826607/>